

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Александър Ангелов Косулиев;*
РУ “АНГЕЛ КЪНЧЕВ”
Научна специалност “Политическа икономия”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Петър Младенов Пиперков*
Тема на дисертационния труд: *Икономически кризи в България:*
Идентификация и типологизация (1990 - 2020)

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №3041/02.10.2025 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра “Икономикс”, Общикономически факултет* на УНСС по *научна специалност Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)* съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №987/12.04.2022 г. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 22.03.2022 г. - 17.09.2025 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с обем от 227 страници. Състои се от списък с използвани съкращения, увод, изложение в две глави, заключение, две приложения и списък с използвана литература. В основния текст от 196 страници са представени 18 таблици, 34 фигури (графики и диаграми). Списъкът с използвана литература съдържа 226 заглавия на български и английски език, както и 14 източника на статистическа информация.

Актуалността на темата е обусловена от няколко факта. Първо, стопанските кризи представляват неизменна част от развитието на икономическите системи след началото на Индустриалната революция. Второ, в икономическата теория и практика все още не съществува единно и окончателно обяснение за причините, механизмите и последствията от кризисните процеси. Трето, българският преход от планова към пазарна икономика е съпътстван от специфични за контекста кризи, които все още не са напълно изследвани и разбрани в една цялостна аналитична рамка. Разработката на темата позволява идентификацията и типологизацията на икономическите кризи в България, като предоставя възможност да се систематизира техният характер, причинност и проявления. Това е предпоставка за формулиране на по-ефективни икономически политики и изграждане на институционална устойчивост, която би помогнала за по-успешното противодействие на възникналите кризи в бъдеще.

Обект на дисертационния труд е българската икономика, анализирана на база динамиката на основни икономически показатели в през периода 1990-2020 г. Предмет са икономическите кризи в България през този тридесетгодишен период. Те са дефинирани ясно и адекватно на темата.

Целта на разработката е комплексна - характеризиране на феномена на икономическите кризи, изграждане на система от показатели за идентифицирането им и откриване на икономическите кризи на българската икономика през периода 1990-2020 г. Постигането на тази комплексна цел преминава през изпълнението на пет задачи, които са тясно обвързани с нея.

Защитаваната изследователска теза е, че икономическите кризи (и в частност в България през периода 1990-2020 г.) са комплексни многомерни явления, които имат както екзогенен, така и ендогенен характер.

Изследването стъпва върху голям обем литературни източници, които са релевантно подбрани и анализирани за нуждите на изследването.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В методологическо отношение за доказването на тезата авторът се опира на един системен и холистичен подход, който включва ортодоксални и неортодоксални теории, използвайки историко-логически анализ, анализ и синтез, индукция и дедукция, сравнителен анализ и дескриптивен анализ. Отсъствието на какъвто и да е иконометричен инструментариум е по-скоро необичайно за един съвременен дисертационен труд в тази област и в известен смисъл - рисково. Рискът обаче е оправдан с оглед тезата и целите, а иконометричният анализ по-скоро би дал илюзията за научност и

редукционистка еднопластова трактовка на проблема. Икономическите кризи са сложни явления, в които взаимодействат икономически, политически, институционални, социални и поведенчески фактори. Често те не могат да бъдат сведени до чисто количествени зависимости или не се поддават на статистически модели с достатъчна точност, особено в исторически период, характеризиращ се с преход, структурни промени и непълнота на данните. С оглед на това дисертантът се е справил много добре през призмата на методологическия плурализъм да изгради цялостно разбиране за природата, причините и динамиката на икономическите кризи в България.

Поставените цели и задачи в увода са изпълнени, в хода на изложението са представени достатъчно и убедителни доказателства в подкрепа на изследователската теза и в заключението за формулирани изводите и научните и научно-приложни резултати, постигнати с написването на дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Авторът изтъква следните приноси на дисертационния труд:

1. Систематизация и типологизация на кризите
2. Конструирание на система от показатели за изследване и типологизиране на икономическите кризи
3. Цялостно изследване на икономическите кризи в България в периода след 1990 г.

Смятам, че те са формулирани ясно и аргументирано, като коректно отразяват постиженията на дисертанта в рамките на разработката. Особено внимание заслужава вторият принос, който има изразен научно-приложен характер. Системата от показатели за изследване на кризите може да бъде използвана като основа за ранно разпознаване на предкризисни процеси и своевременно формулиране (доколкото е възможно) на превантивни мерки за икономическа стабилизация.

Оценката ми за представените приноси е, че те имат висока теоретична и практическа стойност и надграждат съществуващите изследвания в областта на икономическата динамика и анализа на стопанските кризи.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените публикации са шест на брой и са само на български език. Те са тематично последователни и концептуално свързани с фокуса на изследването. Публикувани са в издания или са представени на форуми

с академична стойност и представляват положителен принос към научната литература.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е представен на български и на английски. Той отразява съдържанието, структурата и основните резултати от дисертационния труд, като представя ясно научните приноси, използваните методи и ключовите изводи от изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръката ми към дисертанта е да работи в посока операционализиране на разработената система за изследване и типологизиране на икономическите кризи, така че тя да намери приложение при формулирането на конкретни икономически политики за по-успешно противодействие на проявлението на икономическите кризи.

8. Заключение

Становището ми напълно подкрепя присъждането на ОНС “доктор” на дисертанта Петър Младенов Пиперков.

31.10.2025 г.
гр. Русе

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

From: *Assoc. Prof. Dr. Aleksander Angelov Kosuliev;*
“ANGEL KANCHEV” UNIVERSITY OF RUSE
Scientific specialty “Political Economy”

Regarding: dissertation for the award of an educational and scientific degree **"doctor"** by *scientific specialty* at the UNWE.

Author of the dissertation: *Petar Mladenov Piperkov*
Topic of the dissertation: *Economic Crises in Bulgaria: Identification and Typologisation (1990 - 2020)*

Foundation for presenting the opinion: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No.3041/02.10.2025 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate studied in a doctoral program at *department “Economics”, Faculty “General Economics”* of the UNWE, *scientific specialty Political Economy (microeconomics and macroeconomics)*, according to Order of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE No.987/April 12, 2022. The training was carried out in *absenteeism* form during the period 22.03.2022 - 17.09.2025.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation has a volume of 227 pages. It consists of a list of abbreviations used, an introduction, an exposition in two chapters, a conclusion, two appendices and a list of used literature. The main text of 196 pages presents 18 tables, 34 figures (graphs and diagrams). The list of used literature contains 226 titles in Bulgarian and English, as well as 14 sources of statistical information.

The relevance of the topic is determined by several facts. First, economic crises are an invariable part of the development of economic systems since the beginning of the Industrial Revolution. Second, in economic theory and practice there is still no single and definitive explanation for the causes, mechanisms and consequences of crisis processes. Third, the Bulgarian transition from a planned to a market economy is accompanied by context-specific crises that have not yet been fully studied and understood in a comprehensive analytical framework. The development of the topic allows the identification and typologisation of economic crises in Bulgaria, providing an opportunity to systematize their nature, causality and manifestations. This is a prerequisite for formulating more effective economic policies and building institutional resilience, which would help to more successfully counteract the crises that have arisen in the future.

The subject of the dissertation is the Bulgarian economy, analyzed based on the dynamics of key economic indicators in the period 1990-2020. The subject is the economic crises in Bulgaria during this thirty-year period. They are defined clearly and adequately to the topic.

The goal of the dissertation is complex - characterizing the phenomenon of economic crises, building a system of indicators for their identification and detecting the economic crises of the Bulgarian economy during the period 1990-2020. Achieving this complex goal involves the implementation of five tasks that are closely related to it.

The defended research thesis is that economic crises (and in particular in Bulgaria during the period 1990-2020) are complex multidimensional phenomena that have both exogenous and endogenous nature.

The study is based on a large volume of literary sources, which have been relevantly selected and analyzed for the needs of the study.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

For the confirmation of the thesis, the author relies on a methodology that employs systematic and holistic approach, which includes orthodox and unorthodox theories, using historical-logical analysis, analysis and synthesis, induction and deduction, comparative analysis and descriptive analysis. The absence of any econometric tools is rather unusual for a modern dissertation work in this field and in a certain sense - risky. However, the risk is justified in view of the thesis and objectives, and econometric analysis would rather give the illusion of scientificity and a reductionist single-layered treatment of the problem. Economic crises are complex phenomena in which economic, political, institutional, social and behavioral factors interact. Often they cannot be reduced to purely quantitative dependencies or do not lend themselves to statistical models with sufficient accuracy, especially in a historical period characterized by

transition, structural changes and incomplete data. In view of this, the dissertation has done very well, through the prism of methodological pluralism, to build a comprehensive understanding of the nature, causes, and dynamics of economic crises in Bulgaria.

The goals and objectives set in the introduction have been met, sufficient and convincing evidence has been presented in the course of the presentation in support of the research thesis. The conclusions and results achieved by writing the dissertation have been formulated in the conclusion.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The author highlights the following contributions of the dissertation:

1. Systematisation and typologisation of crises
2. Constructing a system of indicators for research and typologisation of economic crises
3. Comprehensive study of the economic crises in Bulgaria in the period after 1990.

I believe that they are formulated clearly and are well argued, correctly reflecting the achievements of the dissertation. The second contribution deserves special attention, which has a pronounced scientific and applied nature. The system of indicators for studying crises can be used as a basis for early recognition of pre-crisis processes and timely formulation (as far as possible) of preventive measures for economic stabilization.

My assessment of the presented contributions is that they have high theoretical and practical value and build on existing research in the field of economic dynamics and the analysis of economic crises.

5. Evaluation of dissertation publications

The presented publications are six in number and are only in Bulgarian. They are thematically consistent and conceptually related to the focus of the study. They have been published in journals or presented at forums of academic value and represent a positive contribution to the scientific literature.

6. Assessment of the dissertation abstract

The abstract is presented in Bulgarian and English. It reflects the content, structure and main results of the dissertation work, clearly presenting the scientific contributions, the methods used and the key conclusions of the research.

7. Critical notes, recommendations and questions

My recommendation to the dissertation candidate is to work towards operationalizing the developed system for identification and typologisation economic crises, so that it can be applied in the formulation of specific economic policies to more successfully counteract the effect of economic crises.

8. Conclusion

My opinion fully supports the awarding of the degree "doctor" to the dissertation candidate Petar Mladenov Piperkov.

October 31, 2025
Ruse

Signature: